

Lekcja 2: Artykuł rozwijający

Wprowadzenie do lekcji: Za chwilę przeczytasz artykuł, który wyjaśni Ci esencję stoickiej filozofii, czyli podział świata na rzeczy od Ciebie zależne i niezależne. Zrozumiesz dzięki niemu, na co tak naprawdę masz wpływ w swoim życiu i na czym warto skoncentrować swoje działania.

Wszystko albo nic

Są w naszym życiu rzeczy zależne od nas i te poza naszą kontrolą.

We współczesnym świecie często zapominamy o tej prostej prawdzie. Z jednej strony znajduje się ideologia **bycia „kowalem swojego losu”**, w której wszystko zależy ode mnie. Tak, sukcesy są moją zasługą i to jest krzepiące.

Co jednak, gdy coś nie układa się po mojej myśli? Nie mogę zrzucić odpowiedzialności na niesprzyjające okoliczności. To wyłącznie moja wina. Widocznie nie starałem się wystarczająco mocno, nie wierzyłem dość gorliwie, nie zwizualizowałem sobie dość dokładnie upragnionego rezultatu.

Na drugim biegunie mamy **postawę ofiary**: *Nic ode mnie nie zależy.*

O wszystkim, co wydarzyło się w moim życiu, zdecydowały zewnętrzne czynniki. Moi rodzice, mój partner, mój szef, rząd, gospodarka, złośliwy los. Mogę tylko biernie przyjmować to, co się wokół dzieje i ponarzekać, że życie nie jest takie, jakie powinno. Tak jakby rzeczywistość i prawda były otwarte na dyskusje. Jakbyśmy mogli je przekonać. *Hej życie! Co ty robisz?! Masz wyglądać zupełnie inaczej. Weź no się ogarnij. Bo w obecnej wersji jesteś beznadziejne!*

Stoik stara się patrzeć na świat obiektywnie. Akceptować go takim, jakim jest. Nawet jeśli jest niesprawiedliwy, bolesny, inny niż ten, który sobie wymarzyliśmy. **Nie warto kłócić się z rzeczywistością.**

Złoty środek

Obie skrajne postawy (kowala oraz ofiary) są nieprawdziwe. Fałszują świat, w którym żyjemy. Jak się zapewne domyślasz, właściwym rozwiązaniem jest zaproponowany przez Horacego **áurea mediócritas**, czyli **złoty środek**.

Mam dla Ciebie jednak pewną niespodziankę. Linia podziału na rzeczy zależne i niezależne od nas prawdopodobnie przebiega dla Ciebie i stoików w zupełnie innym miejscu. Przedstawiam poniżej listę 10 pojęć. Przydziel każde z nich do jednej z dwóch kategorii: **ZALEŻNE ODE MNIE** lub **NIEZALEŻNE ODE MNIE**.

Jeśli najchętniej odpowiedział(a)byś klasycznym *to zależy albo trochę tu, trochę tam* – nie ma takiej opcji w naszej zabawie. Trzeba każdą z pozycji na liście dać po lewej lub prawej stronie. Zdecyduj czy w większym stopniu jest to zależne od Ciebie czy też nie.

- 1) Sukces w życiu
- 2) Moje zdrowie
- 3) Stan mojego konta w banku
- 4) Przeszłość
- 5) Przyszłość
- 6) To, czy ludzie mnie lubią / szanują
- 7) To czy wykonam dzisiaj plan dnia
- 8) To, czy spotkam się dzisiaj z kumplem
- 9) To czy spełniam swoje marzenia
- 10) To, czy pójdę dzisiaj pobiegać

Sprawdźmy, jak bardzo po stoicku myślisz już w tej chwili. Spośród tych 10 propozycji, które z nich są według stoików zależne od Ciebie?

ŻADNE. Żadne? Żadne z nich **W PEŁNI** nie zależy od Ciebie. Jeśli coś zależy od nas tylko do pewnego stopnia, a częściowo od innych ludzi czy sprzyjających okoliczności, wtedy dla stoika automatycznie trzeba to przyporządkować do kategorii rzeczy **NIEZALEŻNYCH** ode mnie. Granica jest tutaj bardzo **ostra** i **nie podlega żadnym negocjacjom**. Jak ładnie ujął to Piotr Stankiewicz w *Sztuce życia według stoików*:

[W pełni zależne od nas jest] tylko to, co nie potrzebuje żadnej łaskawości czynników zewnętrznych ani też aprobaty kogoś trzeciego. Tylko to, co do czego nie musimy pytać świata o zdanie.

Podsumowanie i zapowiedź następnej lekcji: Są w naszym życiu rzeczy zależne od nas, ale są także niezależne. Tych drugich, według stoików, jest zdecydowanie więcej. Bowiem tylko to, co zależy od nas w 100%, możemy tak naprawdę nazwać rzeczami zależnymi. Sukces w życiu, to jak wygląda nasza przyszłość albo zdrowie – na każdą z tych rzeczy wpływamy pośrednio, ale też bardzo dużo zależy od losu czy szczęścia.

W kolejnej lekcji wytłumaczę Ci, dlaczego stoicy stawiają taki ostry podział, na co w końcu mamy wpływ oraz jakie praktyczne wnioski z tego płyną.

